

GOSPODARSTVO

Sadje — naš kruh! Ne zraste nam dosti samega kruha, zraste pa še ene ga in drugega, kar nam kruh zelo nadomestuje, prehrano zboljša in po cenil. To stori pred vsem — sadje. Sadje je danes že eno glavnih prehranjevalnih sredstev pri mnogih narodih, tako pri Angležih, Nemcih, a najbolj pri Rusih. — Sadje je redilno. 7 kg sadja zaleže po prehranjevalni vrednosti toliko kot 1 kg kruha. Še bolj pa je zdravilno! Nam diši sadje, ko nam nobena druga jed ne ugaja več. Zmerno uživanje sadja vpliva zaradi posebnih snovi, ki jih sadje ima, na celotni živčni sistem, na prebavo in na krepčanje mozga. — Zdaj je sadje tu! Čaka, da ga popravimo za hrano. Podrobnejše tu ne moremo popisati, kako je dolžnost ravno naših gospodinj, da si v tem oziru spopolnijo svoje znanje. Mnoge so, ki si bi lahko zelo zmanjšale skrb za prehrano, ako bi znale pravilno uporabiti sadje. Toplo jim zato priporočamo knjigi: »Konserviranje sadja« in »Sadje v gospodinjstvu«. Denar, ki se ga za te knjige izda, se v prvem letu stokrat poplačal!

Sadni ogled v Slovenjgradcu. Z veseljem opažamo novo prebujenje naših kmetovalcev v naši Mislinjski dolini. Veliko je namreč postalo veselje za gojitev sadjarstva, ki je ena najdobitikanosnejša panoga kmeta, to ljubko in nežno delo v sadovnjaku, ki človeka blaži, ko z radostjo gleda spomladaj bujno cvetje, a v jeseni sad svojega dela in dobroto božjo, ko se drevesa pripogibljujejo pod težo sadežev. — Sadjarska podružnica v Slov. Gradcu pa je uvidela vse te vrline praktičnega sadjarstva ter potrebo večjega poznanja sadja, zato bo priredila v nedeljo, dne 14. t. m. v okrajni hranilnici v Slovenjgradcu celodnevno prireditve: sadni ogled, kjer bodo razstavljene vse sorte tu se pridelujočega sadja. Da pa bo vsa prireditve dovršenejša, bo ob pol desetih dopoldne predaval naš priljubljeni apostol sadjarstva in oblastni poslanec g. Levstik iz Celja. V to svrhu pa prinesite svoje sadeže, da se sortirajo, že v petek, dne 12. in v soboto, 13. oktobra v okrajno hranilnico. Zatorej vsi prijatelji sadjarstva na svideenje dne 14. t. m., kjer dobimo nove ko rajže in veselja ter vidimo uspehe na šega kmeta!

Sadna razstava v Ljubljani. Ob priliki velike razstave »Tisk«, ki bo na ljubljanskem velesojmu od 7. do 21. oktobra, bo isti priključena tudi razstava sadja, zvezana s sadnim sejmom. Navzlic temu, da letošnja sadna letina ni posebno bogata, se je pa vendar posrečilo zbrati veliko množino izbranega sadja. Do sedaj so že prijavljene sledeče vrste: zgodnja zimska jabolka: ananas, zlata parmena, belfleur, pisani kardinal, bismark itd. Pozna zimska jabolka: kanadska reneta, landsberška reneta, bobovec, mošančkar, londonski pe-

ping, boskopski kosmač, janathan, šanpanjska reneta, baumanova reneta itd. Hruške: avranžka, blumenbahovka, pastorovka itd. Vse sadje bo lepo, pravilno vloženo v amerik. zabojih od 20 do 25 kg.

Sadni trg je sedaj najbolj živahen. Vagone sadja se sedaj dnevno izvažajo. Cena lepemu obranemu sadju je 3—4 Din, celo že tudi 4.50 Din za 1 kg. Večina sadja bo sedaj prodana, ker pozneje ne bo več tujih nakupovalcev.

*

Jajca — eden najvažnejših predmetov za izvoz. Kako se da tudi z malim blagom napraviti vendar le velik promet, nam jasno kaže trgovina z jajci. V letošnjih sedmih mesecih je naša država izvozila za 334 milijonov dinarjev jajc. Samo lesa je izvozila še za večjo svoto, nato pa so takoj jajca na vrsti. Na zunanjih trgih se danes zelo poprašuje po jajcah iz Jugoslavije. Zato plačujejo jajca v Zagrebu po 1 Din do 1.50 Din. — V preteklih sedmih mesecih smo izvozili jajc v Italijo za 95 milijonov, v Nemčijo za 91 milijonov, v Švico za 78 milijonov Din.

Izvoz jajc, fižola, gob itd. Neka italijanska eksportna tvrdka želi stopiti v stike s tukajšnjimi izvozniki za kanada ranetna jabolka, fižol, suhe gobe itd. Interesenti dobijo naslov v tajništvu sreskega gremija trgovcev v Celju (prosimo, da se pazi na natančen naslov gremija), kamor se naj nemudoma obrnejo. Načelstvo.

Prodajne zadruge za jajca. Že iz notice, da je izvoz jajc iz Jugoslavije tolik, da so jajca kot izvozno blago na drugem mestu, se pokaže važnost organiziranja zadrug za odprodajo jajc. V našem kmetijskem združenstvu v tem oziru še nismo začeli. V celi Sloveniji je le ena taka zadruga, ki pa je last trgovcev. Na Nemškem pa so že spoznali, da je to nujno potrebno in so se tega dela že lotili. Posebno na Danskem pa so sijajno organizirani. Tam je bila ustanovljena na taka zadruga leta 1895. Leta 1925 je imela nad 45.000 članov. Izvoz, ki ga je izvršila, je to leto znašal 25 milijonov danskih kron, ali 380 milijonov naših dinarjev. Tudi v tem oziru je potrebno, da razmišljajo naši kmetje: Ceno kmetskim pridelkom bomo dvignili le potom organizacije prodajnih zadrug!

*

Vinski trg. Zadnjič objavljene najnižje cene so takoj vplivale na vinsko trgovino, ki je imela pripravljene nižje postavke. Lepo vreme, ki se je začelo, je zaustavilo trgatev. Vinogradniki samo podbirajo nagnite sladkorja, cena mu je 3 Din za liter. V gostilnah se prodaja mošt po 12 D. Splošno bo cena moštu 4—8 Din. Na ceno zna pač vplivati to, da vinogradniki nimajo dosti posode in bodo morali zato dati mošt za vsako ceno.

Hmeljski trg. Vojvodinski hmelj se plačuje do 35 Din, slabo blago seveda ceneje. — V Savinjski dolini je trgovanje manj živahno. Nad polovi-

co hmelja je prodanega. Cene ne gredo kvišku, kakor bi se želelo. Najvišja cena je bila 40 Din.

Kje je zlato? Zlato, ta redka, svetla kovina, ki je ravno zaradi tega tako izkana in draga, tvori danes podlago, na kateri se izračunava vrednost denarja. Največ kovanega zlata je sedaj v Ameriki in sicer do 40 odstotkov vsega zlata na svetu sploh, 12 odstotkov pa ga je na Angleškem. Kje še kopljejo zlato? Zlato se kopljejo največ v Transvalu v Južni Afriki, ga je pa še tudi nekaj žil v Ameriki, Afriki, Aziji. Evropa ima le dve žili: na Francoskem eno in na Madžarskem eno, pa sta obe malopomembni.

Vrednost denarja: 1 laška lira je 2.97 Din, 1 avstrijski šiling 8.02 Din, 1 nemška marka 13.57 Din, 1 madžarski pengö 9.98 Din, 1 francoski frank 2.21 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 angleški funt 276 Din, 1 ameriški dolar 56.90 Din.

Sejmsko poročilo z dne 25. septembra 1928
Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 405 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 100 do 125 Din, 7—9 tednov stari 225 do 250 Din, 3—4 mesece stari 360 do 440 Din, 5—7 mesecev stari 480 do 500 Din, 8—10 mesecev stari 550 do 650 D, 1 leto stari 1000 do 1300 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Prodalo se je 237 komadov.

Ali je divjačina za povzdigo kmetijstva?

Povsod po časopisih se nam priporočajo in ponujajo vsakovrstna sredstva za pokončevanje raznih rastlinskih zajedalcev in škodljivcev. A pokončevanje nad vse škodljive divjačine nam je pa na vso moč zabranjeno. Že razni ptiči in veverice za več košev sadja raznosijo že samo enemu posestniku na leto. Jazbeci tudi uničijo mnogo koruze, zajci pa razne na sade in sadna drevesa popravljajo! So posestniki, ki jim je zajec v enem letu nad 50, drugim pa nad 260 sadnih dreves uničil; tretjemu pa nad 300 cepljenih vinskih trt obžrl, da so se vse posušile. Divja svinja tudi vse poruže, kamor pride. Lisice nam požrejo tudi mnogo kokoši. Po 5, 15, pa tudi nad 20 kokoši vzameta lisica in jastreb enemu posestniku na leto. Za več milijonov škode naredi divjačina vsako leto kmetom. Vsa škoda se pa nikoli ne plača, saj se še pravično ceni niti ne more, zato ker divjačina ne požre kar vse odkraja, požre le tam, kjer se največ škode naredi. Naj pride ena lačna srna le za eno uro v zelenjadni vrt kje v mestu, bode videl, koliko bi mu požrla in pomandrala. Nam kmetom pa vsa divjačina leto za letom škodo dela in nam proste pridelke uničuje. Ali je to za povzdigo kmetijstva? Kdor hoče divjačino gojiti, naj jo goji v ograjenem gozdu. Ne pa tako, da se sme povsod sprehatati in nam pridelke uničevati. Divjačina desetkrat, pa tudi po stokrat več škode naredi, kakor je pa sama vredna. Kaj nam koristi, če dobi občina cele tisočake za lov! Ker je posestni-